

เล่าสู่กันฟัง...ประสบการณ์ การไปนำเสนอผลงานวิจัยต่างประเทศ

ดร. สุเนตร สืบคำ / ดร. สุจิตรา รตนะมโน 366949

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเผยแพร่ผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยในที่ประชุมวิชาการ และบทความฉบับสมบูรณ์ (Full paper) ได้รับการตีพิมพ์ ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings) ซึ่งการที่นักวิจัยจะดำเนินกิจกรรมทางวิชาการนี้ได้จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัยมีระบบและกลไกตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็งโดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอนและพันธกิจด้านอื่น ๆ ของสถาบัน และ 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพมีประโยชน์สนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง (สำนักงานคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา, 2556)

การเดินทางไปนำเสนอผลงานวิจัยต่างประเทศ โดยเฉพาะการนำเสนอภาคบรรยาย (Oral presentation) นั้นเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของหน่วยงาน เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร เป็นช่องทางในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการต่อไปกับบุคคลในแวดวงวิชาชีพเดียวกันจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และส่งเสริมการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการในระดับที่สูงขึ้น ผู้เดินทางไปราชการประเภทนี้อาจเกิดความเครียดและความกดดันเป็นอย่างมากจึงเป็นเหตุผลที่ว่าในแต่ละปีงบประมาณมีบุคลากรจำนวนไม่กี่คนที่เดินทางไปนำเสนอผลงานประเภทบรรยายต่างประเทศ เพราะต้องมีการเตรียมตัวในเรื่องการพูด และความเข้มแข็งทางวิชาการเป็นอย่างดี นอกจากนี้ เอกสารการขออนุมัติเดินทางจากมหาวิทยาลัยมีขั้นตอนมากมาย ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียม

บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ การขออนุมัติการเดินทาง การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยายและการเขียนรายงานการเดินทาง ในขั้นตอนการขออนุมัติการเดินทางต้องผ่านความเห็นชอบจากบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวน 12 คน ทำให้เสียเวลาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น บทความนี้จึงเป็นแนวทางสำหรับบุคลากรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในการเดินทางไปนำเสนอผลงานวิจัยต่างประเทศด้วยความราบรื่น และมีเอกสารครบสำหรับการเขียนรายงานการเดินทาง

การประชุมวิชาการ SEAsia 2013 และAPC 2013

การประชุมวิชาการ SEAsia 2013 (The 2nd Southeast Asia Symposium on Quality Management in Postharvest Systems 2013) ร่วมกับ APC 2013 (Asia Pacific Conferences on Postharvest Systems Improvement for Food Security and Poverty Reduction) จัดขึ้นที่เมืองหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างวันที่ 4-6 ธันวาคม 2556 เป็นการจัดเพื่อระดมองค์ความรู้จากการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบนพื้นฐานของการเกษตร เพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืน โดยมีขอบเขตของเนื้อหาการประชุมดังนี้ (Division of Postharvest Technology, School of Bioresources and Technology, King Mongkut's University of Technology Thonburi, 2012)

1. Consumer trends as drivers of change in postharvest systems

2. Quality assurance and food safety management
3. Quality maintenance and monitoring during processing
4. Preharvest factors and quality
5. Postharvest physiology and molecular biology
6. Appropriate treatments for safe produce handling
7. Packing and storage innovations
8. Fresh-cut produce management
9. Postharvest pest and disease management
10. Postharvest handling of organic-natural produce
11. Fresh produce marketing system
12. Supply chain, value chain, logistics and distribution
13. Quality standard and regulations
14. Postharvest system in developing countries
15. Sustainable horticultural production in the tropics and subtropics
16. Capacity building and postharvest systems development
17. Postharvest collaboration for entrepreneurship and SMEs

นอกจากนี้ APC 2013 (Asia Pacific Conferences on Postharvest systems) ยังมุ่งเน้นไปที่เรื่องวิทยาหลังการเก็บเกี่ยวในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งกำลังเผชิญกับความไม่มั่นคงทางอาหารในขณะที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในลักษณะสวนทางกัน ประชากร 578 ล้านคนในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกกำลังเผชิญกับการขาดแคลนอาหาร คิดเป็นร้อยละ 62.5 ของประชากรที่ขาดแคลนอาหารทั่วโลก และ 1.5 พันล้านของทุโภชนาการหรือประชากรแฝงที่ขาดแคลนอาหาร คิดเป็นร้อยละ 75 ของประชากรทั่วโลก ปัจจัยหลักที่ทำให้การขาดแคลนอาหาร คือ ความยากจน และยังคงเป็นปัญหาที่ต้องการการแก้ไขในภูมิภาคนี้ ประชากร 2 ใน 3 ที่ยากจนทั่วโลกต้องพึ่งพาภาคการเกษตร ซึ่งให้เห็นว่าการเจริญเติบโตทางภาคเศรษฐกิจไม่ได้เป็นเครื่องชี้วัดถึงการแก้ปัญหาความยากจนในภูมิภาคนี้ ดังนั้นการลดความสูญเสียทางด้านอาหารเป็นสิ่งเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการได้ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นการลดการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ การสูญเสียทางด้าน

อาหารในประเทศที่กำลังพัฒนาเกิดขึ้นในขั้นตอนการผลิตและการขนส่ง ยกตัวอย่างเช่น ในภูมิภาคเอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการสูญเสียผักและผลไม้ ที่ขบประเภทหัวสูงถึงร้อยละ 40-50 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว SEAsia 2013 และ APC 2013 จึงร่วมมือกันระดมความรู้ทางวิชาการโดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดการสูญเสียอาหารเพื่อให้มีความมั่นคงทางอาหาร และลดปัญหาความยากจนในภูมิภาคนี้

ในงาน SEAsia 2013 และ APC 2013 ผู้เขียนและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา รตนะมโน ได้นำเสนองานวิจัยภาคบรรยายในวันที่ 5 ธันวาคม 2556 และบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ซึ่งผ่านการกลั่นกรอง (Peer review) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะได้รับการตีพิมพ์ใน Acta Horticulturae Journal ขั้นตอนในการเดินทางไปนำเสนอผลงานวิจัยในต่างประเทศ

การเดินทางไปราชการต่างประเทศ เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการ มีขั้นตอนการดำเนินงานโดยสังเขป ดังนี้

1. เตรียมบทคัดย่อเพื่อส่งให้ผู้จัดการประชุมพิจารณา ทั้งนี้บทคัดย่อต้องเตรียมตามรูปแบบที่การประชุมกำหนดไว้ โดยชื่อและสังกัดของผู้เขียนบทความอย่างน้อย 1 คนจะต้องเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และแนะนำให้เสนอบทความภาคบรรยาย (Oral presentation) เพื่อที่จะได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่หรือลำดับความสำคัญมากกว่าการเผยแพร่ในโปสเตอร์

2. หลังจากบทคัดย่อผ่านการพิจารณาและยอมรับให้นำเสนอแล้ว ผู้จัดการประชุมจะต้องส่งใบตอบรับอย่างเป็นทางการให้ผู้วิจัย จึงเริ่มเขียนบทความฉบับสมบูรณ์ (Full paper) ตามรูปแบบที่การประชุมกำหนดไว้

3. เสนอบันทึกข้อความถึงประธานกองทุนวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อขอรับการสนับสนุน ตามประกาศกองทุนวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยแม่โจ้ เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัย ณ ต่างประเทศ พ.ศ. 2555 (ภาคผนวก) โดยให้แนบหนังสือตอบรับจากผู้จัดการประชุม สำเนาหนังสือเชิญเข้าร่วมการประชุม สำเนาค่าลงทะเบียน และค่าที่พักผ่านคณะที่นี้คณะ จะต้องแจ้งความจำนงว่า จะให้สนับสนุนเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อที่มหาวิทยาลัยจะให้การสนับสนุนสมทบ ทั้งนี้ต้องขอขึ้นทะเบียนโครงการวิจัยกับสำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตรอย่างน้อย 6 เดือน

4. เมื่อได้หนังสือตอบรับการสนับสนุนจากกองทุนวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยแม่โจ้ ให้ทำหนังสือถึงอธิการบดี

เพื่อขออนุมัติเดินทางไปราชการ ณ ต่างประเทศเป็นรายบุคคล โดยต้องระบุแหล่งเงินทั้งจากกองทุนวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ และจากคณะ โดยให้แนบหนังสือตอบรับการประชุม บทความคัดย่อของงานวิจัยที่จะนำเสนอแบบรายงานการฝึกอบรม/เสนอผลงาน/ ดูงาน ณ ต่างประเทศและสำเนาหนังสือเดินทาง (E-Passport) หน้าแรก (กรณีขอหนังสือขออำนวยความสะดวกในการตรวจลงตรา (VISA))

5. เวลาในการรอขั้นตอนที่ 4 อาจใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ เพราะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 12 คน เมื่อได้รับหนังสือ จึงทำเรื่องขอยืมเงินจากคณะ โดยยืมเงินทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติทั้งส่วนของกองทุนวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ และของคณะ

6. การเดินทางไปราชการ (อย่าลืมหนังสือเดินทาง) ต้องตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ที่จะต้องนำกลับมาประกอบการรายงานเดินทางให้เรียบร้อย อาทิ ใบเสร็จรับเงินค่าลงทะเบียน เข้าร่วมการประชุม ใบตอบรับการได้รับ Full Paper ใบประกาศนียบัตรที่แสดงว่า ท่านได้เข้าร่วมการประชุมและนำเสนองาน ในส่วนค่าที่พักต้องใช้ใบเสร็จรับเงินคู่กับ GuestFolio เสมอ ทั้งนี้ต้องตรวจสอบวันเดือนปี ชื่อ-นามสกุล ชื่อบทความที่นำเสนอให้ถูกต้องในเอกสารทุกชนิด เพราะหากเกิดความผิดพลาด จะทำให้เสียเวลามากในการแก้ไข

7. เมื่อกลับถึงประเทศไทย ให้เสนอรายงานการเดินทางถึงอธิการบดีพร้อมแนบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หากท่านพักคู่ สามารถสำเนาใบเสร็จรับเงินค่าที่พักและ GuestFolio ได้ แต่ต้องเซ็นรับรองสำเนาให้ถูกต้องทุกแผ่น พร้อมแนบบรรายงานการไปราชการประชุมสัมมนา ศึกษาฝึกอบรมปฏิบัติการวิจัย ดูงาน ณ ต่างประเทศ และการปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ (มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) พร้อมแนบบรูปภาพประกอบการเดินทางใน CD

8. เมื่อได้รับรายงานการเดินทางที่เสนอถึงอธิการบดี ให้สำเนารายงานการเดินทางทุกหน้าพร้อมเซ็นรับรองสำเนาถูกต้องทุกแผ่น แนบเอกสารการขออนุมัติสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้

9. เมื่อได้รับเงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ให้นำเงินสดไปคืนคณะ ในส่วนที่กองทุนวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยแม่โจ้สนับสนุน

10. เสร็จสิ้นการรายงานการเงินมหาวิทยาลัย แล้วรอแก้ไขบทความฉบับสมบูรณ์ที่ผู้จัดการประชุมส่งให้ reviewers ตรวจสอบและประเมินคุณภาพของบทความต่อไป

สรุป

การนำเสนองานวิจัยต่างประเทศเป็นประสบการณ์ที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะมีขั้นตอนมากมายที่มาเกี่ยวข้อง ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนเดินทาง การขออนุมัติการเดินทาง การนำเสนองานและการเขียนรายงานการเดินทาง พึงระลึกไว้เสมอว่า “หากคุณสามารถนำเสนองานวิจัยต่างประเทศภาคบรรยายได้ 1 เรื่องแล้ว คุณจะได้รับความภาคภูมิใจเป็นรางวัลตอบแทนในความอดทนและความทุ่มเทในที่สุด ซึ่งจะเป็นเครื่องช่วยผลักดันให้คุณเดินทางไปนำเสนองานวิจัยต่างประเทศครั้งต่อไปได้ง่ายกว่าครั้งแรก นั่นคือคุณได้ก้าวข้ามความกลัวในการนำเสนองานวิจัยด้วยภาษาอังกฤษไปเรียบร้อยแล้ว”

